

paziti, da ne budu uzvodno od bunara, jer u tom slučaju, ako leže i dalje, ipak s polaganim tokom podzemne vode zagadi se i voda u bunaru.

Asanacija bunara i uopće vodoopskrbnih objekata najpreča je higijenska potreba naših sela.

Prim. dr. Eugen Nežić

VIJESTI

SASTANAK KOORDINACIONE KOMISIJE

18. I. o. g. održan je sastanak koordinacione komisije.

Dnevni red sastanka bio je:

1. analiza proizvodnje,
2. analiza plasmana mliječnih proizvoda,
3. mjere, koje će se poduzeti u vezi s proizvodnjom i plasmanom.

Zaključeno je:

1. da poduzeća, koliko im je god moguće smanje proizvodnju kazeina zbog poteškoća njegova plasmana; da se preko Udruženja uvede obvezna kontrola kvalitete proizvedenog kazeina i utvrde potrebe tržišta (drvene, kemijske, tekstilne i kožne industrije) za kazeinom;
2. da se poduzmu sve mjere za poboljšanje kvalitete maslaca (pasterizacija vrhnja, upotreba čistih kultura i dr.) i da se uskladištava samo kvalitetni maslac;
3. da se ispita, može li se osnivati neke vrste prodajni organ (agencija) ili prodaja mliječnih proizvoda putem aukcije;
4. da tajništvo Udruženja prikuplja podatke o potrebama, zalihama i proizvodnji mliječnih proizvoda;
5. pošto se prikupe potrebni podaci, da se idući sastanak koordinacione komisije održi u Mljekarskoj industriji Bjelovar.

K.

ISPITI ZA KVALIFICIRANE RADNIKE U VIROVITICI

U Virovitici su dne 31. I. i 1. II. održani praktični, a 2. II. o. g. teoretski ispiti za kvalificirane mljekarske radnike. Prije ispita održan je tromjesečni pripremni tečaj. Opći predmeti (narodni jezik, matematika, ustav i zakonodavstvo, hig. — tehn. zaštita, fizika, kemija, organizacija) predavani su na tečaju za kandidate iz prehrambene, građevinske i drvoprerađivačke struke, a tehnologija predavana je za svaku struku odvojeno. Tehnologiju obrade i prerade mlijeka predavao je drug D. Kauf, direktor mljekare u Virovitici.

Ispite iz mljekarske struke uspješno je položilo 8 kandidata, od toga dvojica za zanimanje sirar, a šestorica za zanimanje mljekar.

Kao predstavnik Stručnog udruženja mljekarskih privrednih organizacija Hrvatske ispitima je prisustvovao drug Mirko Leskovar, direktor »Centralne mljekare« Rijeka i član upravnog odbora Udruženja.

Radnicima, koji su s uspjehom položili ispite za kvalificirane radnike, čestitamo i očekujemo, da će stečeno znanje uspješno primjenjivati na svojim odgovornim radnim mjestima.

M.

IZ PREGLEDA DOMAĆE I STRANE ŠTAMPE

Reorganizacija Saveza poljoprivredno-šumarskih komora FNRJ

Prema zaključcima savjetovanja o unapređenju poljoprivrede reorganizirat će se rad u Savezu poljoprivredno-šumarskih komora. Glavna zadaća tog saveza bit će da koordinira djelatnost svih organizacija, koje rade na unapređenju poljoprivrede. U nju će biti učlanjeni Poslovni zadružni savezi, Stručna udruženja i ostale poljoprivredne i šumarske organizacije.

Predviđa se da će u Savezu biti 7 sekcija. Umjesto Zavoda za stočarstvo formirat će se komisija za selekciju stoke. Osnovat će se i drugi odbori, odnosno komisije, a među njima ona, koja će koordi-

nirati rad istraživačke službe i rješavati pitanje školovanja kadrova.

Sredstva za unapređenje poljoprivrede

U društvenom planu NR Hrvatske predviđa se u god. 1957. za unapređenje poljoprivrede 450.000.000 dinara odnosno ukupno 753 milijuna dinara uračunavši sredstva, koja su ostala iz prošle godine.

Od tog iznosa predviđa se za selekciju stoke i bilja 90 milijuna dinara, za zaštitu stoke i bilja 18.500.000 a za kadrove u poljoprivredi 36.000.000 dinara. Ostatak se predviđa za druge grane poljoprivrede i za opremu naučno-istraživačke službe.

Savjetovanje o perspektivnom planu za unapređenje poljoprivrede u kotaru Osijek

29. I. o. g. održano je savjetovanje o perspektivnom planu za unapređenje poljoprivrede kotara Osijek. Po tom planu ukupna ratarska proizvodnja povisit će se za 235% ili 61.000 vagona u vrijednosti od neko 20 milijarda dinara. Broj goveda povećat će se za 2 $\frac{1}{2}$ puta, a svinja za 60%.

Rokovi za procjenu i analizu radnih mjesta industrijskih poduzeća

26. I. o. g. održan je u Saveznoj industrijskoj komori sastanak tajnika svih stručnih udruženja, na kojem je razmotrena analitička procjena radnih mjesta industrijskih poduzeća. Do 30. VI. o. g. popisat će se i opisati sva radna mjesta, a do 30. IX. o. g. izvršit će se bodovanje i analiza radnih mjesta.

Izgradnja nove tvornice mlijeka u prahu

UNICEF je prihvatio da sudjeluje potrebnom opremom za izgradnju nove tvornice mlijeka u prahu na području NR Srbije. Još je prijeporno, gdje da se gradi, u Zajčaru, Čupriji ili Svetozarevu.

Ocjena proizvodnje mlijeka u god. 1956.

Iz izvještaja »Foreign Agriculture Curculare« objelodanjenog u listopadu 1956. vidi se, prema ispitivanjima i obavijesti iz 22 zemlje (Belgija, Danska, Finska, Francuska, Grčka, Vel. Britanija, Irska, Italija, Luxembourg, Nizozemska, Norveška, Austrija, Švedska, Švicarska, Zapadna Njemačka, Kanada, Kuba, Mexiko, USA, Argentina, Australija i Nova Zelandija), na koje otpada više od 60% svjetske proizvodnje mlijeka, da je svjetska proizvodnja mlijeka u god. 1956. bila za neko 2% veća od god. 1955.

U 22 zemlje god. 1956. iznosila je proizvodnja mlijeka oko 1,73 milijarde q prema 169 milijarde q u god. 1955. Proizvodnja mlijeka je općenito porasla, a osobito u Evropi. God. 1955. smanjila se bila proizvodnja za neko 2% zbog nepovoljnih vremenskih prilika. U Danskoj, Francuskoj i Švedskoj bila je proizvodnja god. 1956. nešto manja nego god. 1955. U Finskoj i Engleskoj bila je proizvodnja mlijeka god. 1956. znatno veća nego 1955. Tako je Finska god. 1955. bila prisiljena uvesti maslac, a god. 1956. ga je izvozila. Prehrambene prilike za stoku 1956. bile su dobre. Proizvodnja mlijeka po kravi imala je tendenciju porasta.

Prepakiranje sireva

U Americi tržište pokazuje sklonost, da se prepakuju veći sirevi (ementalci) u manje komade (porcije). Dva su razloga za to: ušteda vremena (rezanje sireva u komade kod prodaje i smanjenje kala u trgovini na malo). Prepakovani komadi sira, koji su ukusno prepakovani, privlače mušterije i one se lakše odluče na kupnju, pogotovo ako sirevi potječu od poznatih tvrtka. Nadalje prepakovanje u manje komade omogućuje da se sir plasira tamo, gdje inače nije moguće prodati veće sireve u kraćem roku, pa se time izbjegnu ev. gubici, odnosno kvarenje sira. Negativna je strana prepakovanja, što time proizvod poskupljuje (za neko 1/5). Kod prepakovanja ostaju sitni komadi, koji se mogu upotrebiti jedino pretopljeni. Prepakovanje pruža mogućnost da se prodaje proizvod, koji ne odgovara porijeklu ili deklaraciji na samom omotu.

Prepakovani sir kod temperature iznad 10° znoji se, pa se time kvari izgled omota. Prevoziti ga treba također kod niže temperature. Zbog toga se u Americi ne uvozi prepakovani sir, nego se prepakuje na licu mjesta.

Švicarski Savez sirana (Käse Union) u Burgdorfu postavio je pokusni uređaj za prepakovanje sira. Ispitivanja su još u toku. Savez je postavio i jednog kvalificiranog stručnjaka, koji u Americi nadzire prepakovanje švicarskog ementalca.

Potrošnja maslaca i margarina

U 8 zapadnoevropskih država (Vel. Britanija, Zapadna Njemačka, Norveška, Švedska, Danska, Belgija, Holandija i Luxembourg) potrošnja maslaca i margarina bila je:

god.	maslac		margarin	
	1938.	1954.	1938.	1954.
	1102	894	762	1513
	u USA			
	955	624	168	576

U zapadnoevropskim državama smanjila se, kako se iz gornjeg vidi, potrošnja maslaca (1938/54.) za neka 19%, a povećala se potrošnja margarina za 100%; u USA potrošnja maslaca smanjila se u istom razdoblju za neko 35%, a potrošnja margarina porasla je za 243%.

Prosječna godišnja potrošnja maslaca u Švicarskoj kod 531 statistički obuhva-

čene radničke obitelji pala je u spomenu-
tom razdoblju za 6% od 22,3 na 21,1 kg,
a kod 491 obitelji službenika za 27% od
31,1 na 22,8 kg.

Pranje mlijeckarskih transportnih kanta
(Svenske Mejeritdnngen 1953, br. 30):
Najzgodnije je, da se kante peru u vodi
od 45°C, jer se kod te temperature mlije-
ko najmanje hvata na stijene, a albumin
se ne gruša i ne obara. Kad se tom vodom
kante dobro operu, nije potrebno kod dalj-
njeg pranja upotrebiti lužinu, nego je do-
voljno u vodi zagrijanoj na 90°C ev. do-
dati nešto kiseline (limunske kiseline) i
njome ih dobro oprati, a zatim ispirati
običnom hladnom vodom i kante osušiti
suhim zrakom.

(Schw. Zentralblatt für Milchwirt-
schaft 1957.)

Indija. — Uvoz mlijeka u prahu i
pravljeno mlijeka uz dodatak mlijeka od
bivolice i vode. Prema obavijesti »Intelli-
gence Bulletin« uvezlo se u Indiju od 1.
IV. 1955. do 1. IV. 1956. ukupno 5.916 tona
punomasnog mlijeka u prahu, u g. 1954./55.
1239, a. 1953./54. 1285 tona. 1955./56. uve-
zlo se 28.451 tona mlijeka u prahu od obra-
nog mlijeka, 1954./55. 27.310 tona, a 1953./
54. 18.738 tona. Za uvoz mlijeka u prahu

od obranog mlijeka ne plaća se carina, a
plaća se za mlijeko u prahu od punoma-
snog mlijeka. Najviše mlijeka u prahu uvo-
zi se iz Australije.

Od mlijeka u prahu od obranog mlijeka
pravi se »ecombined milk« dodatkom mli-
jeka od bivolice (do 8% masti) i odgovarajuće
količine vode.

Italija. — 4. I. 1956. uginula je krava
TP Arpia 2071 17 god. i 3 mj. stara na
imanju Torre in Pietra.

Spomenuta krava je za 11 laktacija da-
la 131.538 kg mlijeka:

1 laktacija	8.985 kg mlijeka
2 " "	9.884 " "
3 " "	11.913 " "
4 " "	8.443 " "
5 " "	10.529 " "
6 " "	18.983 " "
7 " "	16.079 " "
8 " "	12.880 " "
9 " "	8.317 " "
10 " "	11.035 " "
11 " "	14.490 " "

131.538 kg mlijeka

(Revista di Zootechnia 56.)

STRUČNA LITERATURA

**E. Mundinger »ABC« Mlijeckarskog labo-
ratorija (ABC des Melkereilaboratoriums).**

Knjiga je II. prošireno izdanje »Labo-
ratorium Paul Funke & Co« G. m. b. Ima
336 strana velikog oktava sa 243 slike, a
cijena joj je, uvezanoj u platno, 28,5 RM.

U I. dijelu (40 stranica) opisuju se ke-
mijski, fizikalni i mikrobiološki laboratorij
s modernim spravama.

U specijalnom dijelu navode se metode
ispitivanja mlijeka: brze metode za usta-
novljenje zaraženog mlijeka (bolesnog),
vitamina, mjerenje redox potencijala,

određivanje vrsti i broja klica, dokaziva-
nje grijanja mlijeka i t. d. Zatim slijede
upute u određivanju masti, bjelanjčevina,
mliječnog šećera, patvaranja, a opsežno o
ispitivanju mliječnih proizvoda. Opisana
su i pomoćna sredstva i postupak za ispi-
tivanja tih sredstava. Knjiga sadrži u
praksi provedive bakteriološke i mikro-
skopske kontrole u pogonima za obradu i
prerađu mlijeka.

Na kraju knjige su razne pomoćne ta-
bele i poglavlje o elektronskim labo-
ratorijskim spravama (elektronske cijevi, foto-
čelije, pH mjerenje, spectralfotometar,
elektronski mikroskop).

PROIZVOĐAČI

PUŠTAJTE REDOVITO KRAVE IZ STAJE DA SE SLOBODNO
KREĆU, A POGOTOVO ZA SUNČANA VREMENA, TO POVOLJ-
NO UTJEČE NA ZDRAVLJE I PROIZVODNJU!

UREDNIŠTVO
» MLJEKARSTVO «

ZAGREB, Ilica 31-2 III.

IMA NA SKLADIŠTU LISTOVE

iz god.	broj
1951.	3
1952.	2, 3, 5, 6, 7, 10 i 11
1953.	7 i 9
1954.	4, 6, 7, 10 i 11
1955.	7, 9 i 11
1956.	1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 i 12

Interesenti neka se jave, pa će im iste uredništvo dostaviti uz naplatu poštarine i Din 30.— po komadu.

*

Za kompletiranje godišta uredništvu su potrebni

iz god.	brojevi
1951.	1 i 2
1952.	1 i 8
1953.	2, 3, 5 i 10
1954.	2, 3, 5 i 12
1955.	1, 3, 4, 5 i 8

Umoljavamo da članovi ovog Udruženja, kao i pojedini pretplatnici, koji su voljni ustupiti uz naknadu spomenute brojeve, to jave

Uredništvu lista
» MLJEKARSTVO «

ZAGREB, Ilica 31-2 III.